

Dosarul nr. 2ra-1771/20
nr. 2ra-105/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. O. Parfeni)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, I. Țurcan, L. Pruteanu)

DECIZIE

10 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Maria Ghervas
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Plemeannic Valentina, Plemeannic Anatoli și Cojocari Elena,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de ÎMGFL nr. 2 în procedura de faliment împotriva lui Plemeannic Valentina, Plemeannic Anatoli și Cojocari Elena, intervenient accesoriu SA „Termoelectrica” cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 07 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

constată:

La 30 mai 2019, ÎMGFL nr. 2 în procedura de faliment a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Plemeannic Valentina, Plemeannic Anatoli și Cojocari Elena, intervenient accesoriu SA „Termoelectrica” cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, conform informației din Registrul bunurilor imobile XXXXX, Plemeannic Valentina, Plemeannic Anatoli și Plemeannic Elena sunt proprietarii apartamentului nr. XXXXX din mun. XXXXX, bd. XXXXX.

Reclamanta a susținut că, în baza contului personal deschis la ÎMGFL nr. 2 pe numele părților, SA „Termoelectrica” a livrat energia termică. Odată cu deschiderea contului personal, părțile au acceptat prestarea de servicii și au beneficiat de acestea în volum deplin, fără întreruperi, în conformitate cu normele și tarifele în vigoare.

Conform informației privind situația despre achitarea energiei termice, părțile Plemeannic Valentina, Plemeannic Anatoli și Plemeannic Elena, pentru perioada 01ianuarie 2015 – 30 aprilie 2019, au acumulat o datorie pentru energia termică în

mărime de 34 188,41 lei, pe care nu au achitat-o, deși în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002, erau obligați să achite la timp consumul de energie termică.

A solicitat încasarea din contul lui Plemeannic Valentina, Plemeannic Anatoli și Plemeannic Elena a sumei de 34 188,41 lei cu titlu de datorie pentru consumul energiei termice, pentru perioada 01 ianuarie 2015 – 30 aprilie 2019.

Prin cererea depusă la 01 octombrie 2019, ÎMGFL nr. 2 în procedura de faliment, a solicitat să fie încasat din contul pârâților și cheltuielile de judecată în mărime de 70 de lei.

Prin hotărârea din 27 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă acțiunea depusă de ÎMGFL nr. 2 în procedura de faliment și au fost încasate în mod solidar din contul lui Plemeannic Anatoli, Plemeannic Valentina și Plemeannic Elena în beneficiul ÎMGFL nr. 2 în procedura de faliment, datoria pentru consumul energiei termice în sumă de 34 188,41 lei, pentru perioada 01 ianuarie 2015 – 30 aprilie 2019, și cheltuielile de înștiințare în sumă de 70 de lei. Au fost încasate, în mod solidar, din contul lui Plemeannic Anatoli, Plemeannic Valentina și Plemeannic Elena în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1025,65 de lei.

La data de 26 decembrie 2019, Plemeannic Valentina, Plemeannic Anatoli și Cojocari Elena, au declarat apel împotriva hotărârii din 27 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, manifestându-și dezacordul cu hotărârea primei instanțe.

Prin decizia din 07 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Plemeannic Valentina, Plemeannic Anatoli și Cojocari Elena și a fost menținută hotărârea din 27 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

La data de 09 octombrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Plemeannic Valentina, Plemeannic Anatoli și Cojocari Elena au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 07 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 27 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii sau, după caz trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de fond reieșind din încălcările procedurale.

În motivarea recursului, recurenții au invocat că instanța de apel a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

Au indicat că instanțele au aplicat și interpretat în mod eronat normele de drept material și procedural.

Au menționat că instanța de apel, verificând legalitatea hotărârii primei instanțe în procedura scrisă, a ignorat faptul că prin încheierea din 21 august 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, instanța de fond a stabilit că din materialele cauzei rezultă că cererea nu poate fi examinată în ordinea stabilită pentru cererile cu valoare redusă și a dispus examinarea cauzei în ordine generală.

Recurenții au remarcat că instanța ierarhic inferioară a apreciat în mod arbitrar probele, iar erorile comise au dus la încălcarea drepturilor recurenților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 07 iulie 2020.

Decizia motivată a instanței de apel a fost expediată recurenților conform scrisorii de însoțire nr. 6295 la data de 15 iulie 2020 (f.d. 120), însă la actele cauzei lipsesc date de recepționare a deciziei instanței de apel.

Conform înscrierilor efectuate la f.d. 123, se confirmă că Plemeannic Anatoli a primit copia deciziei din 07 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, la 11 august 2020.

Astfel, recursul, declarat la data de 09 octombrie 2020, este în termen.

La 27 noiembrie 2020, copia recursului declarat de Plemeannic Valentina, Plemeannic Anatoli și Cojocari Elena, a fost expediată în adresa intimatului, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d.148).

Referințe la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin.(2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu au parvenit.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) din Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 03 februarie 2021 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că la 30 mai 2019, ÎMGFL nr. 2 în procedura de faliment a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎMGFL nr. 2 în procedura de faliment împotriva lui Plemeannic Valentina, Plemeannic Anatoli și Cojocari Elena, intervenient accesoriu SA „Termoelectrica” cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 07 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată a fost acceptată spre examinare ca cerere cu valoare redusă (f.d. 30).

La 11 iunie 2019 s-a remis în adresa părților cererea de chemare în judecată cu înscrisurile anexate și copia încheierii din 07 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, pentru informare. La 02 iulie 2020, plicul expediat în adresa lui Plemeannic Valentina, Plemeannic Anatoli și Cojocari Elena a fost returnat instanței cu mențiunea „Nereclamat”.

Astfel, în conformitate cu art. 276³ alin. (4) din Codul de procedură civilă, prin încheierea din 21 august 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost dispusă examinarea cauzei în ordine generală, cu stabilirea ședinței de pregătire a cauzei pentru dezbaterile judiciare pe 27 noiembrie 2019 (f.d. 38).

Prima instanță, fiind investită cu examinarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii.

La data de 26 decembrie 2019, Plemeannic Valentina, Plemeannic Anatoli și Cojocari Elena, au declarat apel împotriva hotărârii din 27 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, manifestându-și dezacordul cu hotărârea primei instanțe.

Prin încheierea din 02 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost acceptată spre examinare cererea de apel declarată de către Plemeannic Valentina, Plemeannic Anatoli și Cojocari Elena, în procedura scrisă a cererilor cu valoare redusă, fiindu-le comunicat părților că examinarea cauzei va avea loc la 07 iulie 2020, în lipsa acestora (f.d. 91-92).

Judecând în procedură scrisă apelul declarat de către Plemeannic Valentina, Plemeannic Anatoli și Cojocari Elena, instanța de apel prin decizia din 07 iulie 2020 a concluzionat asupra netemeiniciei acestuia și a menținut hotărârea primei instanțe.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul litigios, consideră că instanța de apel a încălcat normele de drept procedural.

În conformitate cu prevederile art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Potrivit art. 276³ alin. (4) din Codul de procedură civilă, dacă din materialele cauzei rezultă că cererea nu poate fi examinată în ordinea stabilită pentru cererile cu valoare redusă, judecătorul, prin încheiere motivată care poate fi atacată odată cu fondul, dispune examinarea cauzei în ordine generală. În acest caz, prevederile prezentului capitol sunt inaplicabile.

Conform art. 373 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

În corespundere cu art. 376 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dispozițiile de procedură privind judecarea cauzelor civile în primă instanță se aplică și în instanța de apel în măsura în care nu sunt contrare dispozițiilor prezentului capitol.

Reieșind din normele procedurale enunțate, instanța de recurs constată că instanța de apel eronat a examinat cauza în procedură scrisă, contrar prevederilor art. 276³ alin. (4) din Codul de procedură civilă, care stabilesc expres că prevederile Capitolul XXI „Procedura în cazul cererilor cu valoare redusă” sunt inaplicabile în situația în care cauza civilă a fost examinată în ordine generală.

După cum a fost menționat supra, instanța de fond, acceptând spre examinare cererea de chemare în judecată depusă de ÎMGFL nr. 2 în procedura de faliment a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Plemeannic Valentina, Plemeannic Anatoli și Cojocari Elena, intervenient accesoriu SA „Termoelectrica” cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată, prin încheierea din 21 august 2019 a dispus examinarea acesteia în ordine generală, în conformitate cu prevederile art. 183-186 din Codul de procedură civilă.

Totuși, ajungând la concluzia că prezenta acțiune cade sub incidența prevederilor art. 276² - art.276⁴ din Codul de procedură civilă, fapt care nu implică obligația instanței de citare a părților, instanța de apel a examinat fondul nemijlocit al cauzei în procedură scrisă.

Ca urmare, instanța de apel la data de 07 iulie 2020, contrar prevederilor art. 185 din Codul de procedură civilă, a examinat cererea de apel fără citarea părților, încălcând procedura de examinare a apelului și astfel îngrădind nejustificat dreptul părților la un proces echitabil, motiv din care instanța de recurs consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată și cauza transmisă spre rejudecare în instanța de apel.

Or, potrivit jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, instanțele naționale trebuie să depună eforturi rezonabile pentru a convoca părțile la o audiere (cauza Babunidze vs Rusia).

În acest context, instanța de recurs reține principiul contradictorialității, reglementat de art. 26 alin. (2) din Codul de procedură civilă, care presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu cauza dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în condițiile în care cauza a fost acceptată spre examinare în ordine generală de către prima instanță, prin urmare, este inaplicabilă examinarea cauzei în instanța de apel în procedura scrisă, fapt acceptat eronat de către instanța de apel, cu efectul necitării părților în instanță.

Mai mult ca atât, în conformitate cu art. 276⁴ alin. (4) din Codul de procedură civilă, deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive și irevocabile de la pronunțare. Respectiv, prin examinarea eronată a cauzei în procedură scrisă,

instanța de apel a limitat dreptul la apărare al părților împotriva unei soluții nefavorabile lor, acestea fiind lipsite nejustificat de o cale de atac.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia pronunțată nu satisface standardele procedurale ale legalității și temeiniciei unui act judecătoresc, omisiune care nu poate fi corectată de către instanța de recurs la examinarea cauzei în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Plemeannic Valentina, Plemeannic Anatoli și Cojocari Elena, a casa integral decizia din 07 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău și a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Plemeannic Valentina, Plemeannic Anatoli și Cojocari Elena.

Se casează integral decizia din 07 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de ÎMGFL nr. 2 în procedura de faliment împotriva lui Plemeannic Valentina, Plemeannic Anatoli și Cojocari Elena, intervenient accesoriu SA „Termoelectrica” cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

judecătorii

Svetlana Filincova

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

Maria Ghervas

Galina Stratulat